

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**У МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

28-29 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

м. Запоріжжя

УДК 614.253
С69

Редколегія:

Л.М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ, кандидат медичних наук, професор;

І.Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ, доктор філософських наук, професор;

Ю.В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ;

Д.П. Сенетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Н.В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Ю.О. Іріоглу – кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ.

С-69 Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині): зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 лютого 2024 року). – Запоріжжя: ЗДМФУ, 2024. – 312 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Мисюра С.С.</i> ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ: «CONSUMOR ALIIS INSERVIENDO».....	162
<i>Парченко М.В.</i> ГОЛОВНІ КАТАЛІЗАТОРИ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРАЦІВНИКА В УМОВАХ ВІЙНИ.....	164
<i>Репетун А.К.</i> ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	165
<i>Рогова А.В.</i> ПРОБЛЕМА ТА ПРОФІЛАКТИКА ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ОСОБИСТОСТІ ЛІКАРЯ.....	166
<i>Shundel T.O.</i> PROFESSIONAL BURNOUT SYNDROME OF HIGH SCHOOL TEACHERS AND MEANS OF ITS ELIMINATION.....	167
<i>Янішевський О.Л.</i> ЛЮБОВ ДО ПРОФЕСІЇ ЯК СПОСІБ ПОДОЛАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ.....	169
СЕКЦІЯ 7. ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ	
<i>Крючко Т.О., Литус С.І.</i> ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	171
<i>Марков Ю.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНТЕРНІВ-АНЕСТЕЗІОЛОГІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	173
<i>Гайдай Н.В., Сюсюка В.Г., Дейніченко О.В., Любомирська К.С.</i> СУЧАСНІ ОСВІТНІ УМОВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЩОДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ З АНГЛОМОВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ.....	178
<i>Грищенко О.В.</i> НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ ЯК СКЛАДОВА ЯКІСНОГО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ МАЙБУТНІМИ ЛІКАРЯМИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	180
<i>Губка В.О., Вільданов С.Р., Гайдаржі Є.І., Головка М.Г., Охріменко Г.І., Вайло Ю.М. Проценко А.С., Гавриленко Б.С.</i> ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ВІДЕОКОНФЕРЕЦІЇ ДЛЯ ІСПИТУ НА КАФЕДРІ ГОСПІТАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ.....	181
<i>Дейнега В.А.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНІ ДОШКИ WHITEBOARD MICROSOFT TEAMS ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	182
<i>Звягіна Г.О., Потоцька О.І.</i> ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА У МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.....	183
<i>Князєва А.О., Кириченко М.М., Богомолова О.А., Колокот Н.Г., Рослік О.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АСПРАНТІВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.....	188
<i>Крісанова Н.В., Іванченко Д.Г., Рудько Н.П.</i> ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	190
<i>Кандибей В.К.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЛІКАРЕМ-ВИКЛАДАЧЕМ В УМОВАХ ВІЙНИ, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ.....	191

ГОЛОВНІ КАТАЛІЗАТОРИ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРАЦІВНИКА В УМОВАХ ВІЙНИ

*Парченко Марина Вікторівна,
аспірант кафедри управління і економіки фармації та фармацевтичної технології,
Науковий керівник: Утюж Ірина Геннадіївна,
доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри суспільних дисциплін,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Сфера практичної діяльності фармацевтичних фахівців є емоційно тривожною. Сама професія потребує максимальної уваги до споживачів лікарських засобів, самовіддачі та терпіння. Фармацевти і їх асистенти щодня мають справу з проблемами здоров'я відвідувачів, негативною поведінкою з їхнього боку, неввічливістю, агресією, конфліктами, тому їм доводиться встановлювати захисний бар'єр від багатьох каталізаторів емоційних перевантажень.

У останній час про дану проблему говорять усе частіше самі фармацевтичні працівники. Так, Катерина Семерна (фармацевт, завідувачка аптеки) в журналі «Рецепти аптечних продажів» написала: «У сьогоднішніх реаліях іще одним негативним чинником, який впливає на емоційний стан робітників аптечних закладів є воєнний стан в Україні. Велика кількість фармацевтів, що працюють в Україні, на фоні воєнних подій переживає стани гострого стресу. Якщо ж його вплив продовжується і виходить за рамки безпосереднього переживання психотравматичної події, розвивається посттравматичний стресовий розлад, який характеризується: постійним виникненням негативних думок; різкими та неочікуваними змінами настрою; сонливістю або безсонням; гіперактивністю або заціпенінням і бездіяльністю; спонтанною агресією; намаганням втекти від спогадів-тригерів, або, навпаки, постійне прокручування спогадів тощо» [1].

Екстремальні ситуації характеризуються тим, що вони руйнують звичайний уклад життя, що змушує людину пристосовуватися до нових умов. У результаті життя ділиться на до та після події. Часто можна почути «це було ще до війни». Людина, що потрапила в екстремальну ситуацію, знаходиться в особливому стані і потребує психологічної допомоги та підтримки. Враховуючи специфіку роботи фармацевтичного працівника, на його нестабільний психоемоційний стан нашаровується тривожний стан відвідувачів аптеки [2].

Таким чином і розвивається у фармацевтів синдром емоційного вигорання, коли робота стає тягарем, а всі покупки здаються шкідливими і прискіпливими. Коли запам'ятовується один негатив, накопичується почуття провини, втоми, роздратування і внутрішнього невдоволення. Крім того, додається занепокоєння за сім'ю і дітей, фізичний стрес, невпевненість у власній компетенції, необхідність контролювати витрату дефіцитних ресурсів і бюджет та ін. Слід сказати, що і до війни в країні професійним вигоранням страждало понад 60% . За сьогоднішніми даними –біля 87% [3]. Фармацевтичний менеджер та психолог Ольга Агакішиєва у своєму огляді наголосила, що «з 2019 року стан професійного вигорання було включено до Міжнародного класифікатора хвороб 11 перегляду (МКХ-11) під кодом QD85, завдяки чому отримав офіційний статус хвороби». Як один з підходів до лікування симптомокомплексу даного захворювання рекомендується: поезія, малювання, рукоділля тощо. Навчитися знаходити в собі джерело радості, ділитися нею з оточуючими, у тому числі з колегами та споживачами під час роботи – вихід з повторної травматизації.

Список використаних джерел

1. Як запобігти професійному вигоранню працівників першого столу. *Електронний ресурс*: <https://www.rap.in.ua/yak-zapobigti-profesijnomu-vigorannju-praczivnikiv-pershogo-stolu/> (дата звернення 24.12.2023).
2. Емоційні стани фармацевтів під час війни. *Електронний ресурс*: <https://arau.org.ua/2022/07/22/> (дата звернення 24.12.2023).
3. Профілактика професійного вигорання – поради фармацевтам. *Електронний ресурс*: <https://thepharma.media/uk/business/26233-profilaktika-professionalnogo-vygoraniya-sovety-farmacevtam-22072021> (дата звернення 25.12.2023).